

GLASILO ZVEZE FANTOVSKIH ODSEKOV V LJUBLJANI. — IZHAJA VSAK DRUGI ČETRTEK. —
NAROČNINA: LETNO DIN 20, POD SKUPNIM OVITKOM DIN 18. — ROKOPISI SE POŠILJAJO
NA NASLOV: UREDNIŠTVO »KRESA«, LJUBLJANA, KRŽIČEVA 6. — UPRAVA: »KRES«, RA-
KOVNIK, LJUBLJANA 8. ČEKOVNI RAČUN ŠT. 17.871.

LETO XI.

LJUBLJANA, ČETRTEK 27. JUNIJA 1940.

ŠTEV. 14.

„Ti imaš besede življenja“

Praznik naše katoliške Cerkve, praznik vse krščanske črede, praznik sv. Petra in Pavla, eden izmed praznikov naše fantovske organizacije. Prelep praznik vse katoliške skupnosti in edinosti.

Sv. Pavel prelepo pravi o tem prazniku naše Cerkve in njenem poslanstvu: »Opozarjam vas, bratje, da evangelij, ki sem ga jaz oznanil, ni človeški. Zakaj jaz ga tudi nisem prejel in se ga nisem naučil od človeka, marveč po razodetju Jezusa Kristusa.« In istemu Kristusu je rekel sv. Peter: »Kam naj gremo od Tebe, Gospod, Ti imaš besede večnega življenja«. Kolika vera, koliko zaupanje!

Te vere in tega zaupanja v vero in Cerkve in Kristusov nauk-kako vsega tega danes ta dan manjka zmedenemu svetu! Ni čuda, saj ne vedo, da ima samo Odrešenik besede življenja, svet sam pa jih uči samo laži in prevare in seje smrti. Ali je ne seje prav v današnjih časih?

Mi pa hočemo biti otroci luči, ne teme, ker vemo, kje je vir, kje so besede večnega življenja. Zato, fantje, pa na današnji praznik katoliške Cerkve ponovno izpovejmo popolno vero Kristusovemu nauku, popolno pokorščino hraniteljici in učiteljici Njegovega svetega in edino zveličavnega nauka — sveti rimsko katoliški Cerkvi, izpovejmo pa obenem tudi neomajno ljubezen naslednikom sv. Petra in Pavla, papežu in škofom.

Kot udje telesa Kristusovega delajmo vsepovsod za mir in ljubezen na svetu, posebno pa, kar smo na tem mestu že večkrat poudarili, molimo, molimo, molimo! Kako lepo pravi današnji godovnik sv. Pavel: »Trpi li kdo med vami? — Naj moli! Veliko premore goreča molitev pravičnega!« Glejte, ali ne trpimo danes vsi, prav vsi, vse človeštvo? Zato molimo v spravo pa v prošnjo, da bi Bog pomiril sprte narode in onim in nam prihranil težke ure preizkušnje. Še posebej pa molimo za Cerkve, da bi se razširila po vsem svetu in prinesla vsemu človeštvu mir, Kristusov mir, ki ga nam svet ne more dati!

F. J.

Obiranje česenj.

Zažgimo ciril-metodijski kres!

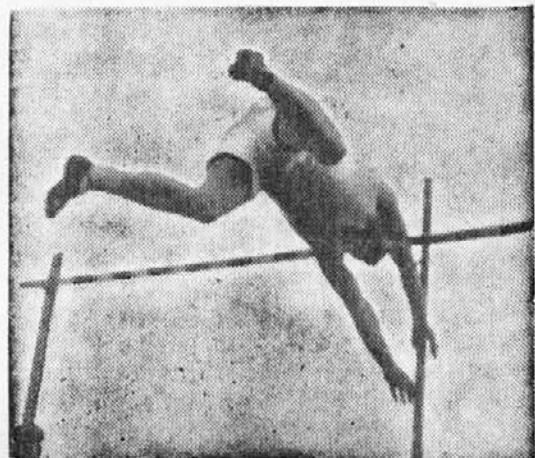
Kresovi, grmade po gorah so pri nas Slovencih s taborskimi cerkvicami že kar lep kos naše narodne zgodovine. Saj so se naši predniki tako obveščali o preteči nevarnosti, o bližajočem se sovražniku. Tudi kresovi na večer pred praznikom svetih slovanskih apostolov Cirila in Metoda so že stara, ukoreninjena naša lepa narodna navada. Prvotni kres na večer pred sv. Ivanom se že umika iz navade in prepušča ime zažiganju grmade v čast slovanskima blagovestnikoma, ki postajata s cirilmetodijsko idejo središčno duhovno znamenje ne le nam Slovincem, ampak vsem Slovanom.

Vprav ob cirilmetodijski ideji se že stoletje razgoreva slovanska krščanska misel ne le pri nas, temveč pri vseh slovanskih narodih. Kljub temu, da se je »panslavistično« prizadevanje, ki se je zlasti tudi v 19. stoletju dvignilo ob Janu Kolarju in Šafaříku ter našlo krepkega odmeva tudi pri nas, pokazalo kot malouspešno, se pa v zgodovinskem razvoju cirilmetodijske misli kažejo dovolj živa ognjišča za trajno in uspešno gojenje slovanske krščanske misli in kar najbolj žive medsebojne slovanske vzajemnosti. Zlasti pri nas Slovencih je znal že veliki narodni škof Slomšek oživiti kult svetih bratov Cirila in Metoda pred stoletjem v posebni bratovščini sv. Cirila in Metoda, ki jo je ustanovil in širil med takratnimi Slovenci, pa tudi med ostalimi Slovani tako, da je ostala živa zlasti po velehrajskih kongresih, po Apostolstvu sv. Cirila in Metoda in po vojni tudi po gibanju slovanske katoliške inteligence.

Proslave in češčenje svetih bratov Cirila in Metoda nikakor niso prazne in nepomembne, saj slavijo veliko zgodovinsko resnico, saj sta onadva zasadila vsem Slovanom bilko krščanstva. Zato ni čuda, če se kulturne zgodovine slovanskih narodov pričenjajo z imenom sv. Cirila in Metoda. Ne bom tu obnavljal znanih poglavij iz zgodovine, le to naj omenim, da se je takrat pokazal ob njiju velik odpor proti slovanstvu in da sta imela slovanska

apostola v tistih časih največje težave pri svojem plemenitem delu, da sta morala zastaviti svoje lastno življenje za to svoje veliko preporoditeljsko poslanstvo. Tedanji nasprotniki Slovanov so namreč začutili, da se utegnejo Slovani s krščansko kulturo, ki sta jim jo prinesla sveta solunska brata, okrepiti in uveljaviti ter se tako sčasoma osamosvojiti. Zato smatramo lahko to veliko zgodovinsko kulturno dejanje slovanskih apostolov za delo izredne božje previdnosti.

Kakor nas je pred tisočletjem cirilmetodijska misel združila v eno kulturno slovansko skupnost, tako naj se zblizamo in prerodimo v njej danes, ko doživljamo Slovani nove usodne preizkušnje in že

Skok s palico.

čutimo klic, da vstanemo in stopimo na pozorišče odločilnega kulturnega in političnega dela. Cirilmetodijska misel pa nam pomenja troje: prvič močno okrepitev našega narodnega kulturnega življenja in nazora, drugič najboljšo podlago za ustvaritev čim trdnjše slovanske vzajemnosti ter tretjič iskren klic po zavestnem vračanju Slovanov v vesoljno občestvo krščanske kulture. Sveta brata združujeta v svojem duhovnem slovanskem poslanstvu in zgledu apostolata med slovanskimi narodi v najtesnejši zvezi vse, kar zadeva narod in Boga, kulturo in Cerkev. Od vzhoda nam prihaja luč, sonce in življenjski optimizem. Naj bi vsi Slovani čim prej zaslišali klic iz istega vzhoda in pričeli graditi na tem temelju osrečujočo zgradbo krščanske kulture in ljubezni, o kateri govore in za katero živijo vsi velmožje, preroki in vidci slovanskih narodov. Kulturna magnetnica se namreč baš ta čas, ko pojema zapadna kultura v strahotnih zubljih požarov vojne tehnike, nagiblje na vzhod in Slovani, ki so bili do danes v zahodnoevropski kulturi neenakopravni, so poklicani posredniki med zahodnimi narodi in njih kulturo ter med vzhodom.

Mi Slovenci, ki spadamo v širšo slovansko rasno kulturno skupnost, še nikakor ne prisluškujemo mrtvaški pesmi tistih, ki dandanes veliko pišejo o propadanju zahodne kulture in ki zbirajo še zadnje

Varšek na bradlji.

svoje življenjske sile za zadnji napor. V nas pólje še pesem mladine, pesem bodočnosti, pesem upanja in pesem borbe, pesem svobode in pesem vstajenja. Zato sta naša duhovna vodnika sveta brata Ciril in Metod, ki sta nam že pred tisočletjem prinesla luč krščanstva. Slovani verujemo v svoje krščansko poslanstvo. Le krščanstvo more dati človeštvu tisti mir, ki ga danes vsi iščemo in želimo v svojih dušah.

*

Kres je zunanje znamenje našega češčenja slovanskih apostolov. Saj je ta kres, kjer koli je v

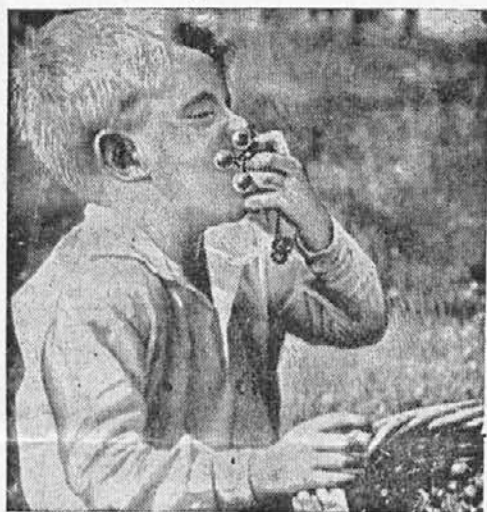
navadi, tudi posebno vzvišena prosvetna prireditve ob večernem času na prostem z določenim programom, zlasti pa z izbrano narodno pesmijo.

Zato je naša narodna dolžnost, da vsi brez razlike z navdušenjem stopimo h kresu, živemu znamenju našega skupnega veselja, upanja in ljubezni.

Naj bi torej leto za letom v naši svobodni domovini vse od belokranjskih zidanic in prekmurskih planjav in goric do zadnjih obronkov naših mej ob Snežniku, Karavankah in kozjaških gričih zazareli številni kresovi v čast sv. Cirilu in Metodu kot znamenje prebujene in žive naše narodne zavesti!

Ethbin Bojc.

Za vse je kruha

Otrok zoblje češnje.

Silno težak je odgovor na vprašanje, kako preurediti gospodarske razmere, da bodo dobili milijoni brezposelnih dela in kruha. Toda je li povsem nemogoč? To ne more biti. Ali je že zemlja premajhna za vse ljudi? Ne še. Ali je premalo tvarnih dobrin, da bi se vsi zadostno hranili in oblačili? Če jih je premalo, zaposlite ljudi, zakaj dopuščate, da so brez dela, ko bi radi delali? Če jih je zadosti, zakaj dopuščate glad in goloto? Če jih je preveč, dajte jih tja, kjer jih je premalo! Zakaj sežigate žito in ga mečete v morje, ko milijoni stradajo? Morda se bo komu zdela ta modrost le preveč preprosta, toda če jo do konca premislimo, ali ji je mogoče ugovarjati? Če je na svetu zadosti dobrin za vse, je jasno, da ne bi bilo treba nikomur trpeti gladi in golote, ako bi se le razmere prav uredile. Določiti način, kako naj se razmere tako ureče, da bo za vse prav, je res težavna reč, a možnosti ni mogoče zanikati. Če je pa dana možnost, se mora najti tudi način. Ameriški delavci mislijo, da je treba omejiti rabo strojev. Dobro! Ako se dožene, da se reši vprašanje, če se deloma uničijo stroji, odpravite jih, uničite jih! Gre za človeštvo in življenje človeštva, stroji so le orodje in morajo biti le orodje v službi človeške blaginje. A

Marks je opozoril na to, da stroj sam ni delavcu sovražen, ampak le stroj v službi kapitalizma. Preučite, kje tiči v kapitalizmu tisto zlo, in odpravite ga! Če treba uničiti kapitalistični način gospodarjenja, uničite ga, zakaj tudi gospodarski načini morajo služiti človeštvu in njegovi blaginji! Če treba preosnovati vso družbo, preosnujte jo, tudi družabne uredbe morajo služiti človeku! Ali ne govori zares Pij XI. v svoji okrožnici o obnovi socialnega reda, o preosnovi ustanov, tudi države, o izpremembi razmer, o novem gospodarskem redu? Preučujte torej to okrožnico, morda najdete v nji pomoč!

Eno pa je gotovo, — in to je vrh Pijeve okrožnice — da ni mogoča takšna preuredba družbe in gospodarstva brez načelne preusmeritve. Zato brez te ni rešitve.

Takšna preusmeritev je mogoča in je nujna. Moderni gospodarski nazor je materialističen in naturalističen, nevreden človeka. Človeku ne more biti vse denar, tudi ne moč. Človek je ustvarjen za višje cilje; dvigniti se mora nad materijo, a tudi nad vso naravo, da motri vse v božji luči. To je krščanski idealizem. Le iz tega idealizma more klti optimizem. Naloga je težka, kakor pravi Pij XI. sam. Za težke naloge pa treba močne volje in idealnega gnanja. A velika reč je rešitev socialnega vprašanja!

(Aleš Ušeničnik, Izbrani spisi II.)

Na križpotju

Tisti dan je bil lep, kot da ga je iz zlata vlila sama božja roka. Prijazno sonce se je vozilo po visokem nebu in božalo s svojimi mehкими žarki prostrano krajino.

Vesela in glasna družba se je odpravljala proti domu, kajti na večer je že šlo in v dolino je bilo še daleč. Mladi fantje — maturantje! Prvič so se

sešli takole na izletu iz cele fare in prav to pot je zavelo med njimi izredno živahno razpoloženje in kar nenavadna domačnost. Vsakdo je prav na tistem zaslutil, da je pač dan, ki ga še ni doživel in ga morda tudi več ne bo. V snu jim je plala zavest zrelosti, izpit so imeli za sabo, prvi izpit za življenje, ki terja mnogo, mnogo. Toda zdaj se je nad

to mislijo razšopirila sladkobna, a skoraj ošabna samozavest: nekaj smo in danes nekaj pomenimo! Šola, knjige, profesorji, dom, oče, mati, bratje, sestre — vse se je za hip umikalo v pozabo. Novi svetovi so se jim polagoma in na široko odstirali, vsi mogoči in nemogoči načrti so plavali pred njimi v prelestni vabi, obrazi so se jim sprijaznili, duše vzljubile... Danes odjadramo na odprto morje. Prvo srečanje je doživelo prvo ločitev mladih, ki gremo v dan...

V mali sobici gorske gostilnice je dišalo po cigaretah, dobri jedachi in pijači, ki so si jo danes kar najbolj drago privoščili. Rdeče vino jim je že stopalo v glavo, da so rdela razgreta lica. Temu in onemu se je razvozljal jezik, da je razodel najbolj skrite načrte. Vedeli so drug za drugega, kam jih bo pognala rumena jesen: Milana v Zagreb na agronomijo, Daneta na filozofijo, Jože bo advokat, France pa mornar, kapitan. Še Ivan. No, tudi Ivan se jim je odkril, dolgo so ga drezali, pa mu niso nič zamerili, saj so dobro vedeli, da ga je sram, če pove, da bo oblekel črno suknjo. Nak, danes se je odločil drugam. Samotarica bo imela zdravnika, Ivan gre na medicino. Lep poklic, a velik, velik...

Stopili so predenj in mu vrstoma čestitali. Tudi tisti, ki so tako podvomili za njegov nenadni korak. Še Jože, ki je z Danetom za liter stavil, da ne bo tako, mu je krepko stisnil desnico, ga pogledal v svetlorjave oči in pristavil: »Tako, Ivan, z nami! Naš ponos, korist naroda, čast naše fare. Le z nami v svet, tu bo naše delo in zmaga!...« Ivana je dvignilo. Popravil si je velike lase, ki so se mu utrujeni usuli na nizko čelo, ter zavrnil v strop, da se je streslo. Petero grl je povzelo za njim, dvignili so čaše in napili.

Sem čez zelene laze je že zavelo po večerni svežosti. Dane je stopil na prag in zaklical: pojdemo! Vstali so izza omizja, vesela pesem jih je dvignila. Popravili so si šopke v gumbnicah, se poprijeli za ramena in se odmajali po beli cesti v tihe mrakove, ki so pili njih smeh oči in razigranih src...

V dveh urah so prispeli v domačo vas in se poslovili. Pozno je že bilo, saj so le redke kočje mežikale v nočno temo, druge so pa že sanjale o jutrišnjem dnevu, delu in prijaznem soncu. V dalji nekje je lajal pes.

Ivan je natihome pritisnil na kljuko in stopil skozi vežo. V kuhinji je bilo tiho, mrtvo. Šele zdaj je začutil utrujenost, ki mu je stopala v noge, in glava mu je postajala težka in vroča omotica je udarjala v senca. V ušesih mu je še pošumevala pesem in vrisk. Domači so že zdavnaj plegli, niso ga čakali. Spomnil se je jutra, ko je šel od doma, spomnil se je dneva — sonca, pesmi, veselih obrazov, ra-

dostnih pogledov in besed. Pa se mu je zazdelo vse tako tuje in vse tako daleč, daleč. Tam za zidom spi ona... Nagla misel ga je v živo zadela, da je vzdrtel.

Zamahnil je skoraj v jezi z roko, da bi se otrešel neprijetnega občutja, ki mu je napolnjevalo srce. Upihnil je petrolejko in se odpravil spat. Ni maral buditi domačih, nje še celo ne. Ne, mati gotovo trdno spi. Blagor ji! Že pet dni ni mogla zatisniti očesa. In zdravnik je že zmajeval z glavo, da je vse zbolelo; pa se je včeraj popoldne le obrnilo na bolje, da je vsaj zadremala, in vsem je odleglo. Ivan si je obrisal na skrivaj solzo in molil...

Narahlo je stopical skozi sobo, da se je slišalo samo močno tiktakanje stare ure sem od vrat. V postelji se je nekaj zganelo. Ivan se je prestrašil, da je na mestu obstal.

Mati ni spala. Pritajeno, nenavadno umirjeno je bilo njeno sopenje. »Kaj, da ni še zaspala?

»Kod si hodil, Ivan?«

Njen raztrgani glas je zasklel ubrano tišino. Ivan se je nevede oprijel stola, ki mu je kakor sam prišel pod roke. V srcu je začutil plahost; ni mu dala pešice besede.

»Ivan — — — na Boga nikoli ne pozabi!«

Zadnja beseda je tonila v izlivu ljubezni in bolečine, kajti največja ljubezen se oglasi v najhujšem trpljenju in potem oboje od utrujenosti umolkne. Mati se ni ganila. Komaj slišno je zakašljala, morda si je v temi obrisala solzno oko...

Ivan je iskal besede, da bi vsaj za hipec zrahljal to grozno mučno napetost, a zaman; še misel ga je izbegavala. Zaželel si je, da bi ga zdajle nekdo prijel in posadil kam proč, ven, kam daleč, kjer bi ne slišal rahlega sopenja bolnika, kjer bi ne videl in ne čul — ah, kaj ve, samo da bi vse za hip pozabil. Še na današnji dan bi se ne maral spomniti, kako ga je preživel z izletom.

Kakor do smrti udarjen je oddrsal v svojo sobico, se razpravil in legel. Dolgo ni mogel zaspiti. Iz teme je slišal njen glas: »Ivan, na Boga ne pozabi...!« In videl je globoko udrte, temnosive oči, s solzami orošene. In v globini solza kakor biser.

Pogladil se je po vročem čelu in zavzdihnil: kaj ona vse to ve? Odkod ve, da sem se izneveril božjemu klicu? Mati, kdo ti je pravil o novem svetu, ki stopam vanj? In zakaj tako govoriš?...

Še preden je začelo drevje pordevati in so nastopila meglena jutra, so Ivanovo mater pokopali. Tiha in globoka žalost se je naselila v hiši, samo v mislih so se pogovarjali.

Ko so se od vasi poslavljalje lastovice, so se poslovili z njimi tudi Milan, Dane, Jože, France in Ivan, ki je stopil v semenišče. **Franc Kunstelj.**

O izletih in potovanjih

9. Hoja naj bo enakomerna in rajši počasnejša nego preurna. Enakomerno naj bo tudi dihanje. To pa dosežeš, če med hojo čim manj govoriš, poješ, kadiš, ješ in če dihaš skozi nos. Ako pri hoji navkreber dihanje skozi nos ne zadošča, je to zna-

menje, da je korak prehiter ali napor prehud. Postoj tedaj in si oddahni, napravi nekaj globokih vzdihov, zadržuj korak. Ritem hoje, dihanja in srčnega bitja mora biti v skladu in se medsebojno podpirati, a ne ovirati. Tempo hoje naj bo zato spočetka počasnej-

ši in naj se polagoma pospešuje, da se gibanja mišice počasi privajajo in da delovanje pljuč in srca zmerno narašča, pri čemer pa povečanega delovanja teh organov skoro ne smemo čutiti.

Ob vodi...

10. Obleka in obutev sta zelo važni stvari na izletih in potovanjih. Obleka naj bo lahka, ohlapna, nikjer ne sme vezati ali tiščati. Najboljši so kratke hlače dokolenke in suknjič iz močnega sukna ali debelega platna. — Potreben je površnik (pelerina), da se po potrebi ogrneš, ali vsaj volnen jopič. — Za glavo je najboljša pletena čepica ali platnen klobuk. — Perilo (srajca, kratke hlačke) naj bo

bombaževinasto ali flanelasto, ker volнено blago kožo draži. Za noge so dobre dolge, debele, bombažaste nogavice. — Obutev naj bo prostorna in izhrojena. Ne podajaj se na daljšo pot z novimi čevlji, pa naj se ti zde še tako dobri in naj se še tako prilegajo nogi. Čevlji naj bodo podkovani, namazani z maščobo in težki; v takih se noge manj utrudijo nego v lahkih in nepodkovanih.

11. Zelo koristno je, da si pred izletom dobro umiješ noge in da pogosto menjavaš nogavice, če se ti noge pote. Proti potenju uporabljaj salicilni prašek, ki ga potreseš po nogah, posebno med prsti; tudi nožna kopel v fomalinski raztopini (na 1 liter vode 1 žlico formalina), je dobro sredstvo. Če se napravijo na nogah žulji ali mehurji, jih ne prediraj med hojo, marveč šele zvečer na cilju. — Če te muči volk (žuljenje kože med nogama), izperi odrgnjeno mesto z milom, osuši s špiritom in natri s kakšno maščobo (loj, mazila).

12. Hrana na poti naj ne bo preobilna, ne jej prepogosto in preveč, ker to organizem poleni. Dobro je vzeti s seboj kaj sladkorja, čokolade, peciva in jemati spotoma po kosčkih, ker poživlja in okrepuje, ob daljšem oddihu ali na cilju pa ješ izdatno. Jemlji na pot stvari, ki so nasitljive in izdatne ter ne delajo zaloge pretežke ali prevelike (sir, gnjat, klobase, salame, slanina, jajca, pecivo, prepečenec, suho sadje, pastete, konzerve itd.). Kjer si se ustavil in jedel, ne puščaj smetišča!

M. Vraber.

Mesec rož, matur
in
konca
sol.

Poletje:
Na počitnice.

**FANTJE, NA VEČER
PRED PRAZNIKOM SV.
CIRILA IN METODA
NAJ PO VSEH GRIČIH
ZAGORI K R E S !**

V Katoliško akcijo

Ko smo razmišljali o znamenjih katoliškega fanta, smo videli, da so ta znamenja: edinstvo, svetost in vesoljno apostolstvo. Ker so ta znamenja obenem tudi znamenja katoliške Cerkve, je samo po sebi razumljivo, da se bodo ta znamenja na nas tem bolj jasno kazala, čim bolj bomo cerkvenega duha, čim bolj tesno bomo živeli s Cerkvijo. Vse delo du-

hovnikov in katoliških organizacij je in mora biti usmerjeno v cilj: vzgojiti cerkvenega, katoliškega kristjana. In v današnjem času je gotovo Katoliška akcija izmed vseh katoliških organizacij najbolj zmožna vzgojiti res cerkvene, katoliške značaje. To prednost pred vsemi drugimi organizacijami ima pač zato, ker je med vsemi temi organizacijami, ki smo jih imeli doslej, najbolj cerkvena, tako po svojih sestavnih členih, kakor po svojem namenu. Saj KA ni cerkvena le v tem pomenu, da jo je ustanovila Cerkev, papež sam in ji dal oficialen cerkven značaj, ampak tudi v tem, da so njeni znaki in nameni prav isti kot nameni Cerkve.

Cerkve je edina, ker ima po vsem svetu isti nauk, iste zakramente in istega vrhovnega poglavarja — papeža. Tudi KA polaga največjo važnost na enotnost vodstva in delovanja po vsem svetu. Pij XI. v svojem pismu španskemu kardinalu Seguri z dne 6. nov. 1929 naglašja: »Katoliška akcija mora imeti enako in enodušno vodstvo in kar najboljše disciplino vseh. Kajti ako je v istem poklicu več katoliških združenj, ki si med seboj nasprotujejo, in če nimajo enotnega vodstva, to zares ubija moči, razkraja edinstvo in ovira ali celo onemogoča srečne uspehe.« Cerkev je nadalje sveta, ker jo je Jezus zato postavil, da vodi ljudi k svetosti. Tudi KA je sveta, ker skuša svoje člane vzgojiti tako, da bodo živeli stalno v posvečujoči milosti božji in skušali v sebi in drugih izoblikovati čim bolj popolno podobo božjo. Cerkev je vesoljna, ker se prizadeva, da bi se vsi ljudje zveličali; tudi KA je vesoljna. »Ne izvzema nobenega področja in nobene osebe. Tako je splošna, kot je Cerkev« (Odar, Pravila Katoliške akcije v Sloveniji, str. 13). In Cerkev je končno apostolska, ker so njeni predstojniki (papež in škofje) pravi nasledniki apostolov in uče to, kar so učili apostoli. Tudi KA je apostolska, saj pomaga papežu in škofom pri njihovem apostolskem delu, delu za zveličanje duš. Verniki v KA res dejavno, organizirano, pod vodstvom cerkvenega načelstva sodelujejo pri vseh apostolskih nalogah Cerkve. Ali ni torej KA res najbolj cerkvena organizacija!? Zato pa, dragi fantje, ako se hočete vzgojiti res v pristnem, živem cerkvenem duhu, stopite v KA! Saj namen te organizacije v bistvu ni nič drugega, kot pomagati duhovnikom, Cerkvi pri njenem apostolatu za zveličanje duš. Verniki bi morali to organizacijo z velikim veseljem in ponosom sprejeti. Kakor so otroci na kmetih veseli in ponosni, kadar jim oče toliko zaupa, da smejo samostojno sodelovati pri njegovem gospodarstvu in jim prepušča že to ali ono delo na polju, prav tako morajo biti tudi verniki ponosni in veseli, da jim vrhovni poglavar papež in škofje zaupajo samostojne delokroge in apostolske naloge pri vodstvu in učiteljstvu Cerkve. Kakor semenišča vzgajajo bogoslovce za duhovnike, za uspešne apostole Kristusove, tako nekako naj bi Katoliška akcija vzgajala laike za uspešne laične apostole s tem, da jih navaja k lastni popolnosti, jih poučuje v verskih stvareh in vežba za praktično sodobno apostolsko delo. Taki so torej nameni, naloge in cilji KA. Komur je pri srcu razmah verskega življenja, kdor bi rad sodeloval pri osvajanju sveta za Kristusa, bo rad stopil v KA. Prezviseženi zlasti od FO pričakuje, da bodo v čim večjem številu stopili v KA, ker je prepričan, da katoliški fantje ne bodo stali hladnokrvno ob strani kot nevtralci v tem času, ko sovražniki božji napadajo Cerkev tako silno od vseh strani, da duhovniki sami niso več kos temu navalu.

J. Kopač.

Bošt. Rožič:

Tam za...

*Loj! Tam za gorami,
kakor da nekaj trudno umira,*

*Loj! Tam za planinami
nespočeta sanja umira.*

*Sredi polja širnega
joče bela breza,
vele roke steza
nad uničena obzorja.*

*Loj! Tam za gorami,
kakor da naša zarja umira...*

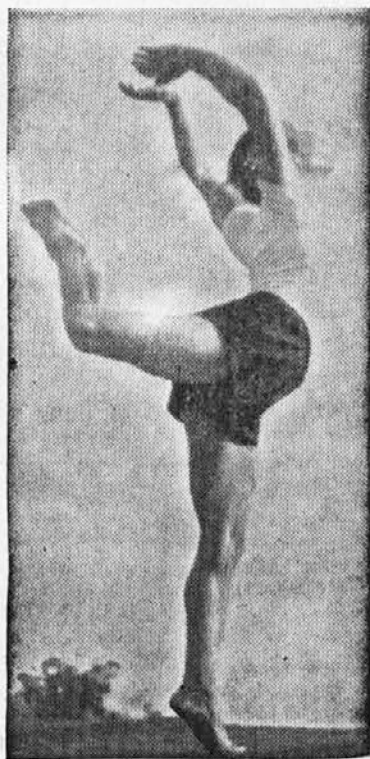
Bošt. Rožič:

Slovenska vas

*Na gori bela cerkvica,
ob poti jata hiš.
V dolini zlata njivica,
sredi klasja križ.*

*Z oken gleda nagelj rdeč
in zelen rožmarin.
Pod noč se dviga vrisk dišeč
od polja do planin.*

★

Vrhunska gimnastika.

Ubogi komponist. Dva skladatelja sta se srečala na ulici. Pozdravila sta se in eden izmed njiju je dejal: »Ali si zadnje čase kaj novega naredil?« »Oh pusti me,« pravi prijatelj, »s komponiranjem dandanes ni nič. Če ti pride kakšna misel, nimaš papirja, da bi jo napisal. Če si jo napisal, ne dobiš založnika. Če si ga dobil, ti nič ne plača. Če je stvar tiskana, se nihče ne kupi. Če jo kdo kupi, je ne zna igrati. Če pa zna igrati, mu pa nazadnje še vseh ni.«

*

Vljudnost in dostojnost. Wellington, eden izmed največjih angleških vojskovodij, je premagal Napoleona pri Waterloo. Ko je ta vojvoda šel nekoč s prijateljem na sprehod, se mu je prijatelj čudil, ker se je vsakemu kmetu, ki ga je pozdravil, odkril.

Vojvoda ga začudeno pogleda in pravi: »Kaj pa mislite? Ali naj vsakemu, ki gre mimo mene, dovolim, da bi bil bolj vljuden in dostojen kakor jaz sam?«

*

Dobro priporočilo. K pruskemu kralju Frideriku II. je prišel prosilec prositi za službo.

»Kje ste doma?«

»V Berlinu.«

»Pojte, pojte, Berlinčani niso za nobeno rabo!«

DOPISI

RETEČE PRI ŠKOFJI LOKI

Mnogi mislijo, da smo zaspanci kakor medved, ki ga šele topli žarki pomladnega sonca privabijo na plan, ker do sedaj še ni bilo glasu v Kresu od našega odseka. Toda temu ni tako. Mi delamo, in sicer delamo z zavihanimi rokavi in s polnim mladostnim ognjem, katerega sad je, da se število našega članstva veča in množi naša imovina.

Priredili smo v tej zimski dobi dve akademiji, in sicer 8. dec. in 31. marca. Posebno o zadnji je bilo splošno mnenje, da tako dobro pripravljene akademije še ni bilo na našem odru. Ker je bila ta akademija obvezna letna odsekovna prireditve, smo teden pred nastopom poklicali odbor okrožja, da je nastop revidiral. Kupili smo tudi nov telovadni drog, na katerem pridno

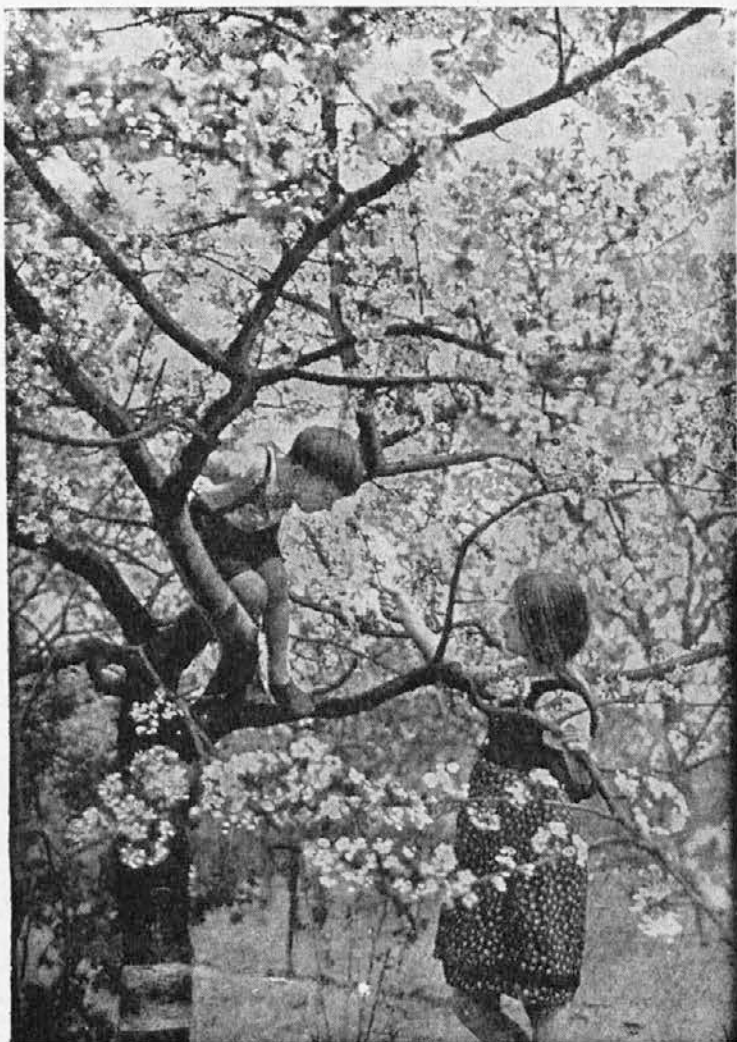
Gojimo lahko atletiko!

Vse premalo upoštevamo pri naših odsekih to važno panogo športa. Na odsekovnih okrožnih prireditvah bi se mogla vnesti tudi lahka atletika, da bi lahko nastopali člani vseh zveznih odsekov. Na dan prireditve dopoldne ali pred telovadnim nastopom bi se že našel čas za tekmovalje (met diska, kladiva, krogla, skok v višino, daljino, teki štefete). Za majhno prehodno darilo bi se borili v plemeniti borbi odseki med sabo.

Žal pa vidimo, da te vrste športa sploh ne goje odseki!

Obstajajo društva kot SK Planina, SK Maraton, SK Jugoslavija, ki goje lahko atletiko, in v njih so včlanjeni večinoma naši fantje. Toda ti goje v tistih društvih, ne pa po odsekih, in ti fantje imajo zelo malo zvez z odsekom. Pri tekmovaljih na zveznih taborih smo videli, da so ljudje, ki so izšli iz teh društev, naši, toda globlje zveze z odseki nimajo. Pred zveznim taborom (vsaj 1938. l.) se člani teh društev vpisejo v ta ali oni odsek in nato tekmujejo ter s tem ZFO pokažejo, da goje te vrste športa. Večina članstva, ki redno poseča odsekovne sestanke, pa teh članov sploh nikdar videla ni. Društvo pa, da bo doseglo boljši uspeh, jih ima izjemoma zapisane ne glede, ali se udeležujejo društvenega življenja ali ne.

Treba je posvečati več pažnje tej panogi, pridejati k odsekovnim nastopom tudi lahko atletiko, da bo program bolj pester. M. S.

Pomlad: Drevo v cvetju.

IVAN NOVAK

Novela iz spomladi pred majniško deklaracijo. — Spisal Ivan Čampa.

Trešoč se po vsem telesu od strahu in razburjenja je zdaj in zdaj za časek pogledal skozi okno, kjer so se zbirali vznemirjeni ljudje. Ta množica mu je bila dokaz, da je bil s študenti in profesorji še vse premalo strog, in že je sklenil, da bo poslej svoj strogi režim še bolj poostril. Samo če bo šlo to vse gladko in bo storilec v kratkem zasleden... Ker je razburjenje pod oknom le naraščalo, si ni znal pomagati drugače, kakor da je poslal po policijo, ki je ljudi v kratkem času razgnala.

Toda s tem si je ravnatelj nakopal drugo nepriliko. Vso stvar je zdaj vzela v roke policija. Zasliševanje po razredih se je pričelo od kraja, vendar kljub še tako vestnemu poizvedovanju ni bilo moči dognati nič zanesljivega. Pri vsakem dijaku, ki je bil količkaj sumljiv, so še v teku dopoldneva napravili temeljito preiskavo in pazno zaslišali gospodinje ali starše dijakov, če so bili ponoči doma in podobno. Pa je bilo vse zaman in policija ter ravnatelj so morali priznati, da premetenega storilca, ki prav gotovo sam vé za svoje dejanje, ne bo mogoče dobiti drugače kakor po naključju.

Samo nekdo je bil v proforskem zboru, ki je sumil, kdo bi utegnil biti premeteni storilec. Trdno je veroval, da je njegova sumnja utemeljena. Vendar bi bil rajši dal roko v ogenj, kakor črnil o tem svojem prepričanju najmanjšo besedico.

To je bil katehet dr. Jakob Detela, ki mu je bivši dijak Ivan Novak v pismu zatrdil, da bo imela ljubljanska policija zaradi njega še obilo dela in skrbi, toda njeno prizadevanje bo brezuspešno. Zdaj je bilo dobremu profesorju tudi nenadoma jasno tisto, česar si prej ni znal razlagati, čeprav si je često belil glavo, kako bo Novak nagajal avstrijskim mogotcem. Veselilo ga je, da si je njegov ljubljenelec, ki zdaj o njem ni vedel najmanjše stvari, izbral prav to pot. Vedel je, da so take stvari bolj nevarne za ščuvanje in razburjanje množic, kakor še tako grozoviti atentati in drugi zločini. Znano mu je bilo, da se bo to pomlad skuhalo še marsikaj. Poznal je prizadevanje velikega Kreka v dunajskem parlamentu, na ušesa mu je prišlo tudi šepetanje o deklaraciji, ki jo nameravajo slovenski poslanci izročiti v skupščini. Nestrpno je čakal, da se v Ljubljano spet vrne dr. Krek, ki ga bo podrobneje poučil o vseh teh stvareh. Ob tej priliki je tudi sklenil, da mu pove, kakšne skrivne in navdušene pomagače ima.

Na gimnaziji se je dolgo govorilo samo o tem dogodku. Vse prizadevanje, da bi oblasti izsledile nesramnega storilca, pa je ostalo zaman. Komaj pa so govorice o tem ponehale, že je ljudi razburil drugi dogodek.

Bilo je neko nedeljo zjutraj, ko je bilo v stolnici največ ljudi pri maši. Neko čudno in napeto razpoloženje je ležalo nad vso množico, ki je pričakovala vsak dan novih dogodkov. Mora, ki je ležala nad ljudmi vsa leta vojne, se je tedaj iz dneva v dan stopnjevala. Časopisi so prinašali pod velikimi naslovi poročila o avstrijskih in nemških zmagah na vseh bojiščih, toda tem poročilom ni nihče več verjel. Saj je bilo že vsakemu znano, da sta avstrijska in nemška vojska do kraja izčrpani in da je popolni poraz samo še vprašanje časa. Nezaželenost med avstrijskimi narodi, ki so živeli v vedno večjem pomanjkanju, da je lastna narodna zavest rasla v njihovih srcih vedno bolj, je bila tako velika, da so se oblasti neprestano bale revolucij in državnih prevratov. Po vseh mestih je policija budno stala na straži in zasledovala vsakega, ki bi bil količkaj osumljen. Aretacij je bilo tedaj toliko, kakor jih ni bilo ne prej ne potlej nikdar. V Ljubljani so pozapri najvidnejše in največje Slovence. Marsikak pisatelj ali drugi izobraženec je tedaj sedel na Gradu v ječi, ko sam ni vedel, zakaj. Na vojaškem strelišču je padla prenekatera glava zaradi podlih ovadb. Na bojiščih pa so umirali stotisoči fantov in mož. Skoraj je ni bilo družine, ki bi tedaj lahko rekla, da ni izgubila v vojni svojega očeta, brata, sina...

(Dalje prih.)

telovadimo, manjka nam le dobre vaditelja.

Kljub neprilikam pa ne bomo klonili, ampak si s pridnim delom za dom in narod priborili lepšo bodočnost.

Bož živi!
Predsednik.

FO BRASLOVČE

Dne 20. decembra bodo potekla štiri leta, odkar so se v braslovškem Društvenem domu prvič zbrali naši fantje, želeč pokazati slovenski javnosti delo in načelnost, ki nam jo je znal privzgojiti navdušeni borec, ustanovitelj, tedanji duhovni vodja g. Ramšak Viktor.

30 članov, 25 mladcev in naraščajnikov pogumno stopa za praporom, ki je bil blagoslovljen ob priliki prosvetnega tabora in nastopa veličastnega praznika slovenske katoliške mladine v savinjskem okrožju. Naše delovanje poživljajo vsako leto telovadne akademije, ki so priče delavnosti našega članstva, ki mirno zre v bodočnost našega slovenskega naroda. Saj mu je v srce zapisano geslo: »Za domovino trud in kri, slovenski narod naj živi!«

PODMLADEK ZFO V MURSKI SOBOTI

Še mi s severne meje bi se radi oglasili. Gojenci Salezijanskega dijaškega doma v Murški Soboti smo si, kakor hitro nam je bilo dovoljeno, ustanovili Podmladek ZFO pod nadzorstvom g. Zajca Ivana, honorarnega učitelja verouka na naši gimnaziji. 19 članov in 46 mladcev nas je bilo v tem šolskem letu. Polnoštevilno smo se zbirali k 104 telovadnim uram in 19 sestankom. Pripravili smo 2 samostojni prosvetno-telovadni akademiji, in sicer na predvečer praznika Zedinjenja in ob priliki I. obletnice kronanja Pi-ja XII. Naročeni smo bili na 52 izvodov »Kresa« in na 40 izvodov »Mladca«. Pri okrožnih tekmah smo se prav dobro odrezali, saj so na primer mladci od 100 dosegljivih točk dosegli kar 98. S temi mrzlimi številkami bi radi razodeli bratom našo veliko in vročo ljubezen do fantovske organizacije, v kateri hočemo delati tudi med počitnicami vsak v svojem kraju. Do prihodnjega šolskega leta naj Bog živi vse naše brate in nas!

Podmladkar.

Izdaja Zveza fant. odsekov. — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje - Domžale. — Tiska Misijska tiskarna Groblje - Domžale (Trontelj C. M.)